

aliste) 5; a Francia Szocialisták (Socialistes française) 3; a franciaországi szocialisták, (Socialistes de France) pedig 3 képviselővel az u. n. Paul-Boncour szövetség tagjaiból.

10. Szociáldemokraták, (Blum S. F. I. O. pártja) 97 képviselő.

11. Munkásegység, (Unité ouvrière) Drouot-párt 10 képviselője.

12. Kommuniztapárt (Communistes) Thorez-párt 9 képviselője.

13. Izoláltak (Isolés) a baloldali pártokból kivált 47 képviselő.

A szenátorok csoportjai: Az előbbihez hasonló szellemben alakítanak maguk között külön-külön csoportokat a szenátorok is.

Megjegyzés. A fenti számadatok az eredeti bejelentés adatai, ezek az adatok azonban szavazatról-szavazatra váltakoznak, így például a legutóbbi francia-szovjet paktumra leadott szavazatoknál a nemfeliratkozottak száma 34 szenátorral szerepel már, akik a különböző „haladó” (bal felé tartó) pártokról apránként leváltak.

Ezzel a képpel indul most a francia politika a májusi választási küzdelembe. Bővebben, részletesebben áttekinthetőbben lehetetlen rövid keretben összefoglalni azt, amit André Siegfriednek, a francia politika legkiválóbb tudósának és a College de France tanárának egy 300 oldalas munkában nem sikerült. (Tableau des Partis en France, megjelent Grasset „Les Ecrits” sorozatában, Páris, rue des Saint-Pères 6.)

HEINRICH HEINE: NÉMETORSZÁG

Átköltötte: FALUDY GYÖRGY

ALOM — PUHA, NÉMET ÁGYBAN

Igy töprengtem magamban, kíváncsi szemmel nézve
Köln alvó városának csipkézett házsorát,
s az őszi hajnal sápadt rozsdát festett az égre,
hogy végre megtaláltam a régi szállodát.

Az álmos portás bajsza alól kívánt jó estét,
a szoba jéghideg volt, a fal repedt s kopott,
s az asztalon — jó német szokás — az Ujszövetség
kinált sötét kötésben keresztény bánatot.

S mikor végignyújtóztam a rugós, puha ágyban,
s az elfújt gyertya fűsije még csipett orromon,
azt kérdeztem magamtól, emigráns és hazátlan,
ki mindig kívül állott a rendőrkordonon,

akinek hivatalból koszorút sosem adtak,
megrögzött forradalmár, hivatlan énekes,
hogy miért nem találtam olyan eszmét magamnak,
amelyért száz halállal halni is érdemes.

Mert ahogy minden anyag egy hőfokon megolvad,
van mindnyájunk számára egy eszme is, miért
a leggyávább közöttünk is szívesen kiontja
kigyúlt szívéből azt a néhány liternyi vért.

Lehet, hogy ilyen eszme, amelyért halni mennék,
nem látogatja mostan e polgárszázadot,
és idegen asztalnál ülök, mogorva vendég,
s ha lázadni szeretnék, csak versben lázadok.

Meg aztán egy dilemma kinez: az örök kérdés,
hogy a százarcú népnek mi a rossz s mi a jó,
hogy bolhaugrás kell-e, vagy teknősbékalépés,
hogy evolúció-e, vagy revolúció?

Hogy kigyúlt viadalmak tüze hová vezet el,
s a fű kinő-e mindig az omló vér felett,
avagy lehet-e békés s keresztény szeretettel
egy **jobb** jövőbe vinni a kínzott népeizet?

S amint ezen töprengtem, egy nagy terembe léptem,
s a falakról keretben rám száz arckép köszönt,
proféták, akik egykor a szeretet nevében
hirdettek új eszméket, békét vagy vérözönt.

Az első Jézus Krisztus volt, lágy s azurkék szemmel,
ki megcsókolta Judás lábán az út porát,
s az Olajfák hegyéről bánatos szerelemmel
bámulta Jeruzsálem pusztuló városát;

mellette Mária nézett, aki kisirt és sárga
szemeit ott feledte felfeszített fián,
majd az agg Pál apostol, ki útján a halálba
fordult vissza, bűnbánón, a Via Appián;

mellette János állott, ki késő vén koráig ,
ha prédikált, csak egy szót mondott, hogy „szeretet”,
s szolgálak, kikkel a császár etette bestiáit,
s kiket a Capitolon keresztire veretett;

hisztérikus matrónák s szajhák a Suburából,
kiket a katakombák nedves penésze ölt,
csonttá aszott stiliták, s mártirok, kiknek mámor
volt a korbács s a kínpad és lakoma a böjt;

Az Athosz remetéi és Thaisz, aki sírva
imádkozott napestig, mikor zárdába tért,
és Remete Szent Antal, kit a szíriai sírba,
s a puszták rőt homokján is csak a vágy kísért;

festők, kik vézna kézzel aranyozták a sápadt
s liliomos Madonnát a nyirkos dómfalon,
és névtelen barátok, kik jéghideg cellákban
irták Petrus Lombardust, vénen és félvakon;

őrült keresztvitézek, akik éhezve járták
be Szíriát s meghaltak egy hervadt szólamért;
s Francesco Bernardone, ki éjszakára ágyát
az út kövén vetette s a bimbókkal beszél;

waldensek, albigensek, Husz és Savonarola,
mártírok és barátok, kik ott mondtak misét
az őserdő mélyében, vagy a grönlandi hóba
mentek egy szál kereszttel, hirdetni az igét; —

így néztek rám a falról sorjában vén keretben
ők, kik a túlvilágért harcoltak itt konok
s aszkéta szeretettel, kolduspróféták s lágyan
zokogó Magdalénák és ősz apostolok.

De túloldalt, a másik fáról is hosszú sorban
bámultak rám a képek: az ellenlábások,
akik a menyországot itt lent a földi porban
akarták felemelni, hitetlen lázadók,

Az első itt is Krisztus volt; de nem a szőke s enyhe
próféta: de a rőthajú szegény, ki rohadt
pincelyukakból bújt ki, hogy szombatnap kiverje
a templom csarnokából a rút kufárokat,

ki búcsu nélkül hagyta él a szülői házat,
és éhesen csavargott Judaea dombsorán,
és prédikált, míg este megpihentette sápadt
s örökké szomjú száját Magdolna homlokán;

mellette Spartacus állt, aki a rabszolgákat
a konzul ellen vitte a kék Vezúv alatt,
hogy uraik már többé agyonkínzott s kifáradt
testüikkel ne dagasszák az ángolnástavat;

balján ott láttam állni Spárta királyát, Ágiszt,
ki nem engedte népét igába hajtani,
s Lucius Catilinát, ki ellen annyi frázist
dübörögtek Cicero fizetett ajkai;

ott ült az izzó trónon a nép vezére, Dózsa,
kit dús urak röhögtek és cifra püspökök,
és Marino Falieri, a velencei dózse,
ki szennyes álruhában bujkált a nép között;

Tell, Hutten, Cromwell, Hora és lázadó jobbágyok,
s elszánt parasztvezérek, kiket a hatalom
kerékbe tört, olajba főzött, négyrétre vágott,
és kék zsoldoslándzsákra tűzött a várfalon;

Gassendi, de la Mettrie, Voltaire s a nagy bomlasztók,
kiket üldöztek s máglyán égettek el, mivel
könyveikben a multak, az elnyomás s a kasztok
s a tömjén ellen harcoltak; Babeuf s Robespierre,

ki jó volt, oly' nagyon jó, hogy sorra minden embert,
kiket rossznak tartott, guillotine-ra vitt,
és Marx, ki gúnnyal nézte a spanyol, olasz s lengyel
szabadságharcok tábornokait,

kiknek, bilincsbe verve, nem kellett a fegyházban
sem a király kegyelme, sem keresztény vigasz,
s Habsburg s Bourbon bitókon haltak meg száz meg százan
a szabadságért, ámbár nem tudták, hogy mi az;

orosz diáklányok, akiket agyonverték
az ochránán, Orsini, aki bombát dobott
Napoleonra, Etienne Cabet, Kropatkin herceg,
s a barrikád tövéről egy névtelen halott.

S ahogy így néztem őket, hirtelen észrevettem
hogy forrongó sorokban bent állok jómagam,
kissé borostás arccal s kopottas öltözetben,
s kabátzsebemben három vörösérz bomba van.

És így, kihívón nézve az ellenfélre, szemben,
a bombákat forgattam zsebemben nesztelen,
szemköztről egy apostol közelgett lágy ütemben,
a teste ráncos volt és derékig meztelen,

s kezét vállamra téve, míg én egyre a három
bombát forgattam, így szólt hozzám, amíg deres
szakállá homlokomra omlott: „Szegény barátom,
ne gyűlölj és ne lázadj. Tűrj, böjtölj és szeress!

Szívünkben, nézd, most épül a szeretet országa,
bűn és erőszak nélkül, tisztán és hófehéren,
Jézus Krisztus nyájának rég elvesztett báránya,
jövel hozzánk és térj meg a szeretet nevében!”

— „Derék apostol” — szoltam — „két ezredéve mondod
a szép igéket és a föld mégsem változott.
Elég volt a beszédből. Csukd be az ócska boltot,
melyért az ember annyi vért s könnyet áldozott.

Pincéitek borát méltatlan verte csapra,
s a népnek nem jutott, csupán a lőre,
hátrábbgurult a föld, midőn ily' ajakra
figyelt s mindig más felől ment előre.

Két ezredéve épül szólamaid országa.
És hol van? S hol volt tőle Arius vagy a céda
Roderigo da Borgia, Giovanni della Casa,
s az örült inkvizitor, Thomaso Torquemada?

Hol volt Krisztustól, mond', a Szent Bertalan éj papja,
ki füstölőjét rázta, üdvözölte a vért,
s a püspök, ki a rőzsét nyalábra fogva rakta
a tűzre, mely Giordano Bruno fejéig ért?

Hol volt Krisztustól a sok hazug, ki négyszáz évig
vitatta: volt vagy nem volt Adámnak köldöke,
míg Európát az éhség s a dögvész járta végig,
és rabszolgák vérében fürdött minden röge;

s Roger, a hű domonkos, ki semmi bűnt és fortélyt
nem átallott s Lyonnál kondérban főzte a
negyvenezer waldenset, és Orbán, aki bordélyt
emeltetett Rómában, s hol voltak Tőle a

keresztvitézek, kiknek nyomában, mint az árnyék
járt a pestis s útjukban leölt s agyonrugott
zsidók heverték. Mit szólsz ehhez? Hogy ezt ti máskép'
gondoltátok? Na jól van. De mond', hát nem tudod,

hogy ma sem jobb az úr és boldogabb a szolgáló...
De óh, mit is beszélek és érvelek tovább?
Fogd meg a számfüles kátét s vidd a pokolba
a sok elcsépett frázist és fakó babonát,

s menj, hogy többet ne lássunk! És hogyha mégse mennél,
szakállas, siri árnyék, ha kedves életed:
úgy megsugom: zsebemben őrzök számodra ennél
még sokkal biztosabb és nyomósabb érveket..."

S hogy így beszéltem, a föld megrengett és a képek
hirtelen elsüllyedtek: s a szétnyílt falon át
kiléptem a mezőre s már ott ültem a rétek
langyos fűvén és ettem a negyed szalonnát

a fekete kenyérrel, mit zsebemből kerestem
elő, s aztán vánkosnak használva karomat,
szivart dugtam a számba, s így heverésztem resten,
egy lágy vakondtúrásra helyezve faromat,

napestig... Tőlem balra az úton szürke porból
épült lyukakban lustán ültek a verebek,
míg a beril dombok lejtőin kék cukorból
készült kis házak álltak s parányi emberek

járkáltak erre s arra.. Ugy hangzott, mint a zörgő
borsó, amint nevettek egy vén imposztoron,
ki ott járt köztük... S ekkor láttam: ő volt, dübörgő
hangjával, az apostol, az én apostolom.

Egy dombról szólt a néphez és áldást kért reájuk,
s azt mondta: mindhiába nevetik őt, mivel
az isten küldte s ő lesz vezérük s prófétájuk,
ki megvet minden durva erőszakot s kivel

a szeretet országát építik fél; és mézes
szóval kérte: kövessék, mindenre, ami szent...
De ők röhögtek rajta, amíg egy tüdővésztes
és szőke kislány félkelt s aztán utána ment;

majd egy vízkóros asszony is nyomába szegődött,
ki múlt héten temette el harmadik fiát;
egy rég kivénült szajha, aki hiába bőgött
kenyérért, egy vak koldus s egy elcsapott diák;

egy ügyvéd, ki sikkasztott s akit az uccán senki
sem akart megismerni; egy nyárs; egy hírneves
író, aki kivénült a metier-ből; egy dandy,
egy szchyzofrén gróf és egy szadista ezredes;

s tizen voltak; már százan; és nőttek, egyre nőttek;
ötszázan voltak s nőttek; s ezren voltak s vakon
követték őt, amint így vitte dalolva őket
háznál-házra, mezőkön és apró falvakon

keresztül, s egyre nőttek, s mint kígyó csavarodva
menetelt a borzalmas s örvényező sokaság
beríl hegygaráton, s nőtön nőtt s kanyarogva
indult az őszi völgynek s az esti réten át

közeledett felém. S ekkor markomba zárva
az első bombát s várva, míg a sötét menet
elém ér, s egy virágzó bokor előtt megállva
és mintegy üdvözlésre emelve kezemet

odadoztam eléje. A szörnyű pukkanásra
a nép riadtan állt meg. S midőn a por eloszlott
láttam: nem történt semmi. Csak az apostol lába
előtt gomolygott búsan egy fekete füstoszlop

a tátongó üregből. És engem durva kézzel
ragadtak meg a hívők és úgy vittek eléje
kemény bilincsrre verve. De ő hosszasan nézett
szemembe kék szemével s kezét vállamra téve

így szólt: „Te vagy, barátom, isten szegény bányája?
miért nem térsz a nyájhoz? miért gázolsz a vérben?
Kezünkkel, nézd felépül a szeretet országa,
bűn és erőszak nélkül, tisztán és hófehéren, —

miért bántasz hát minket? Tudom: a bűn, az inség
vitt rá. De, mert testvérek vagyunk isten szemében:
indulj békén utadra, old meg kezéd bilincseit: —
én megbocsátok néked a szeretet nevében.”

S a menet ékkor zúgva és hullámozva indult
tovább a poros úton, s amerre járt, a föld
dübörgött, mint a vulkán, miközben én a dúlt
vetés közt egymagamban maradtam ott a zöld

mezőn, megszegyenítve. És akkor nekivágtam
az útnak a főváros felé. De ott és itt
és erre s arra: falvak pincéiben, tanyákban
és bús síkátorok mélyén, bármerre vitt

a lábam, mindenütt csak őket találtam. Súgva
mondták fülembre: Testvér! agyonnyom az adó!
tarts velünk! új országot építünk fel ma durva
bűn és erőszak nélkül! Ha győzünk, a bakó

nem fog reggeltől estig vérünkben ázni s liszttel
nem spekulál a bankár! venyigéink borát
nem szürcsölik a dúsak s a sikkasztó miniszter
nem ad el a poroszoknak! De én mentem tovább.

S ők nőttek, egyre nőttek. Szénakazlak tövében
ültek, öreg kaszárnyák kantínjaiban, nedves
barlangokban, a söntés mélyében és sötétien
izzó kemencék alján s az éji erdő nedves

tisztásain; ott ültek az éjjeli miséken,
az egyetemek padján s az uccán; beszakadt
tetejű kunyhók füstös kályhái mellett s régen
leállt gyárok falánál az őszi ég alatt.

S csak nőttek. És a zsarnok hiába küldött rájuk
zsarut, csendőrt. Hiába volt börtön és bitó.
Nem védekeztek, Üres kézzel álltak az ágyuk
elé és úgy pusztultak százával, némán s szó

nélkül. De egy halottért másnap tíz élő állott
soraikba. És nőttek, csak nőttek. S mint a gleccser
vittek mindent magukkal, ellepve az országot,
miként az őszi árvíz. S így jött, hogy végre egyszer

ölkükbe hullt az ország.. Én éppen ekkor értem
a fővárosba, honnan aznap reggel szökött
meg a zsarnok s a kormány; és estig álltam étlen
szomjan egy útkereszten, a néptömeg között,

mely az apostolt várta. Majd egy lámpásra mászva,
zászlók közt és üvöltő polgárfejek felett,
guggolva s félig ülve, s a téli szélben fázva
lestem csak egyre, honnan jön már a szeretet

félmeztelen barátja. S így vártam még sokáig:
a karom is elszibbadt és már majdnem leestem,
mikor meghallottam a heroldok harsonáit
s a mozsarak szalvéit s végül az útkereszten

megpillantottam őt is. Nem volt a régi: drága
köpenyt viselt meg csizmát s csupán szakála volt
még hófehér. Szépnységű lovon ült és utána
négy püspök és kilencszáz detektiv lovagolt.

S én ekkor, rosszat sejtve, titkon kezembe vettem
a bombát és nyugodtan vártam, míg a menet
alám ért és jobbomat kinyújtva, leejtettem,
mint egy gyufát. A bomba halk bűgással esett

egyenest a fejére. S kalapja karimáján
körbegurulva kétszer, megállt s csütörtököt
mondott. S mikor egy rendőr a csatornába vágta:
„csoda, csoda” — hörögték karban a püspökök,

és „üsd agyon” üvöltött a nép s bilincsbe verve,
megfugva és leköpve vittek elébe s ő
felem jött leugorva lováról, s megismerve
így szolt: „Hát nem javultál meg, vén gonosztevő?”

Ma a győzelem napja van. Holnap új országot
építünk fél, bűn nélkül, békén és hófehéren...
Hogy ily' bitang munkánkban ne zavarjon: fogjátok
meg s vessétek börtönbe, a szeretet nevében.”

És akkor a tömlöcbe vittek. Sok hosszú éven
át csorgott rám az ólmos víz s vén kenyeret adtak
ennem, zöldes penésztől nyálkásat és a térdem
megbicsaklott a csúztól s csak ültem és a vastag

tömlőcfalon keresztül a világból csak néha
hallottam egy-egy hangot; halk és félénk könyörgést
korbácsütést, sarkantyúpengést, elfojtott s néma
sóhajt, dobszót, parádés harangzúgást, nyöszörgést,

vonagló sírást, hörgő sóhajt, rekedt parancsszót,
vérforráló sikoltást, egetkáromló átkot
és tébolyult üvöltést. Építik már, gondolom,
építik az országot.

S egy nap a börtönajtó kinyílt: a porkolábom
lépett be s megmosdatva, s hajamat kétfelé
választva a legújabb divat szerint és három
zsandárt rendelve mellém, az apostol elé

kisértetett a várba; mert királyként lakott
most a zsarnok várában... Dús selymek és brokátok
közt ült, nehéz damasztal függönyözött ablakok
alatt a baldachinos trónon. Amint meglátott,

felém fordult és így szólt: „A szeretet országa,
lásd, testvérem, felépült, tisztán és hófehéren.
Hívtalak, hogy lenézhess a béke városára
pompás erkélyeimről, és halljad, hogy a népem

boldog. És hívtalak, hogy megmondjan: a bankárok
nem spekulálnak többé s a munkabér oly' olcsó,
akár a víz. S hívtalak, mert éppen harcban állok
és katonának kellesz. E harc lesz az utolsó...”

Eddig jutott: mert közben, titokban elővéve
az utolsó bombámat, rádobtam. A falak
hajlongtak, mint a szélben a nád s a gobelin égve
zuhant alá a földre. S ő sértetlen maradt.

És ekkor az apostol őrzöngve s libabőrös
arccal, kifordult szemmel, haragtól hófehéren
s habzó szájjal kiáltott a zsoldosokra: „örök!
Vigyétek s kössétek föl a szeretett nevében!”

És a város uccáin, hol vittek, a veszthely
felé, a nép riadtan állt meg s összesugott
s aztán, levett kalappal és kockás zsebkendővel
törölgetve a sírást, mint gyászmenet, futott

bús kordélyom mögött, ezt ordítva: „Mért nem ölted
még, hűs mártír? kinlódunk! agyonnyom az adó!
éhbérért dolgozunk! szűk pénzünkben egyre többet
lopnak! reggeltől estig dolgozik a bakó!

a háborúnak nincsen vége! tudónket tépi
a pincélyuk! a bankár csal! vascsizmákat szabnak
eszméinkre! az új rend rosszabb még, mint a régi!
hiába folyt a vérünk! s nem lettünk boldogabbak!”

Igy szóltak; s az apostol örvengő s vad gesztussal
hajolt ki ablakából a bús város felett:
„Nem vagytok boldogok? jó! úgy majd a puskatussal
kényszerítelek rá, hogy boldogok legyetek!”

És súlyos ágyúk jöttek az uccán s löni kezdték
a népet, mely bömbölve futott. Üres terek
szélén hullák nyújtóztak s a járdán vörös festék
csorgott az alkonyatban, miközben engemet

felhúztak a bitóra. A kőköttél torkomra
fonódott s a halálos verejték ellepett,
és így lengtem hörögve, utolsó gunnyal tolva
ki e bolond világba tintaszín nyelvemet,

amikor felébredtem.

A puha, német ágyban
feküdtem, izzadt testtel a takaró alatt.
Reggel volt. Kint, az ablak előtt, a dóm keresztjén
vörösén állt a nap.

CSEHSZLOVÁKIA NYUGATI ÉS KELETI RÉSZE — SZÁMOKBAN

Irta: SZÉKELY PÁL

A középeurópai államok ipari termelésének index-számai azt bizonyítják, hogy a gazdasági válság Csehszlovákiát sokkal súlyosabban érintette, mint szomszédait. (Az ipari termelés index-száma 1929-től 1934-ig bezárólag Németországban 101.4-ről 80.9-re, Ausztriában 102.5-ről 74-re, Magyarországon 102.3-ról 99.7-re süllyedt, Romániában pedig ahol új ipar van kifejlődésben, 107-ről 132.6-ra emelkedett. Ezzel szemben Csehszlovákiában az index-szám ugyanezen idő alatt 104.4-ről 69.4-re apadt.) Rövid tanulmányunk keretében azzal a gazdasági és szociális különbözőséggel kívánunk foglalkozni, mely a csehszlovák köztársaság történelmi országai és Szlovenszko, valamint Kárpátalja között mutatkozik. Adataink szembeszökően igazolják, hogy Csehszlovákiában a gazdasági válság terhe mily nagy mértékben hárult át Szlovenszko és Kárpátalja vállaira.